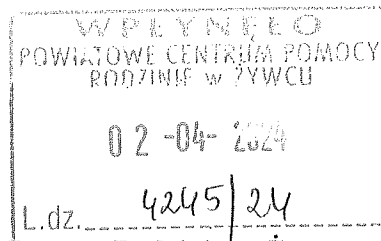

RADA POWIATU
w Żywcu
ul. Krasieńskiego 13
34-300 ŻYWIEC

**UCHWAŁA NR LIX/610/2024
RADY POWIATU W ŻYWCU**

z dnia 19 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2023

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt. 15 i 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

**Rada Powiatu w Żywcu
uchwała co następuje:**

§ 1.

Przyjąć sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Wiesław Sypta

Załącznik do uchwały Nr LIX/610/2024
Rady Powiatu w Żywcu
z dnia 19 marca 2024 r.

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2023.

Niniejsze sprawozdanie zawiera:

- sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 76 ust.4 pkt. 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Żywieckim za lata 2021-2023.

Spis treści

1. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na obszarze Powiatu Żywieckiego za rok 2023	3
1.1. Struktura rodzin zastępczych na obszarze Powiatu Żywieckiego	3
1.2. Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych.....	4
1.2.1. Plan pomocy dziecku.....	5
1.3. Poradnictwo psychologiczne dla rodzin zastępczych w PCPR	6
1.4. Współpraca z placówką opiekuńczo-wychowawczą w Żywcu	6
1.5. Współpraca PCPR jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z innymi podmiotami....	7
1.5.1. Współpraca PCPR z Ośrodkiem Adopcyjnym	7
1.6. Koszty utrzymania systemu pieczy zastępczej na obszarze Powiatu Żywieckiego.....	7
1.7. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej za lata 2021-2023.....	8
2. Działania z zakresu interwencji kryzysowej i realizacji „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających przemocy domowej w Powiecie Żywieckim w latach 2023-2027” za rok 2023.....	10
2.1. Interwencja kryzysowa.....	10
2.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	10
3. Wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w roku 2023	11
3.1. Rehabilitacja społeczna.....	12
3.2. Rehabilitacja zawodowa.....	14
3.3. Realizacja programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON.....	15
3.3.1. Program Aktywny Samorząd.....	15
3.3.2. Program Wyrównywanie różnic między regionami III.....	16
4. Zadania i orzecznictwo Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu w roku 2023	16
5. Obsługa Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.....	18
6. Dom Pomocy Społecznej	18
7. Środowiskowy Dom Samopomocy.....	18
8. Realizacja projektów i programów.....	19
9. Realizacja zadań wobec obywateli Ukrainy w zakresie pieczy zastępczej	20
10. Sprawozdanie finansowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2023r.....	20
11. Wykaz potrzeb na rok 2024	21

1. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na obszarze Powiatu Żywieckiego za rok 2023.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu na mocy Zarządzenia Starosty Nr 35/2011 z dnia 19.10.2011r. zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na obszarze Powiatu Żywieckiego. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, w Centrum funkcjonuje Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, oraz Zespół ds. świadczeń, odpowiedzialne za prawidłowe realizowanie zadań z zakresu pieczy zastępczej w wymiarze merytorycznym jak i finansowym.

W Zespole ds. pieczy zastępczej w roku 2023 zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Praca koordynatorów uzupełniana była poprzez działania 2 psychologów oraz pracowników socjalnych realizujących zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.1. Struktura rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Żywieckiego.

Zgodnie z założeniami ww. ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

3/4rodzina zastępcza spokrewniona

3/4rodzina zastępcza niezawodowa

3/4rodzina zastępcza zawodowa

3/4rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego

3/4rodzinne domy dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w Powiecie Żywieckim funkcjonowały 92 rodziny zastępcze, w których łącznie przebywało 154 dzieci.

Tab. 1 Podział rodzin zastępczych wg form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żywieckiego na koniec 2023 roku.

Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewnione	38	52
Niezawodowe	48	65
Zawodowe	3	19
Zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	1	3
Rodzinne domy dziecka	2	15
Razem	92	154

Tab. 2 Liczba rodzin i dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w poszczególnych gminach Powiatu Żywieckiego w roku 2023.

Gmina	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
Koszarawa	1	2
Jeleśnia	7	11
Świnna	4	5
Ślemień	2	2
Gilowice	1	2
Czernichów	2	2
Milówka	6	24
Węgierska Górka	12	31
Rajcza	6	7
Ujsoly	3	4
Lodygowice	8	11
Lękawica	1	1
Radziechowy- Wieprz	14	17

Lipowa	8	10
Żywiec	17	25

1.2. Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych

W ramach podejmowanych działań koordynatorzy oraz pracownicy socjalni regularnie wizytowali rodziny zastępcze w trakcie których prowadzili rozmowy na temat funkcjonowania rodzin, występowania u dzieci ewentualnych problemów opiekuńczo – wychowawczych czy zdrowotnych. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i pracownicy socjalni pozostawali w stałym kontakcie osobistym, telefonicznym, mailowym z rodzinami zastępczymi. Na podstawie dokonanej we współpracy z rodziną zastępczą diagnozy, a także zgłoszonych przez rodzinę zastępczą potrzeb, rodzina obejmowana jest odpowiednim wsparciem i udzielana jest jej niezbędna pomoc. Zakres pomocy w danej rodzinie zastępczej jest ustalany indywidualnie, w zależności od potrzeby konkretnej rodziny.

W trakcie każdego spotkania z rodziną zastępczą sporządzane były notatki służbowe w których ustalano bieżącą sytuację dziecka i rodziny zastępczej oraz inne niezbędne dokumenty. Przeprowadzano, zarówno z rodziną jak i dziećmi, rozmowy wspierające, motywujące, a także dyscyplinujące. Udzielano poradnictwa dotyczącego funkcjonowania dziecka i rodziny.

W ramach specjalistycznego poradnictwa rodziny zastępcze mają możliwość korzystania z pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży, którą świadczą psycholodzy zatrudnieni na podstawie umowy o świadczenie usług. Ponadto zapewniono rodzinom również możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego i socjalnego.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy socjalni opracowywali przy współpracy z asystentem rodziny/ pracownikiem socjalnym oraz rodziną zastępczą, plan pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, w którym zawarto działania zmierzające do prawidłowego rozwoju i funkcjonowania dziecka, metody pracy oraz wykonawców i termin realizacji działań. Plan pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej był poprzedzony diagnozą dziecka sporządzoną przez koordynatora lub pracownika socjalnego, na podstawie posiadanej dokumentacji, rozmowy z rodziną zastępczą oraz obserwacji. Diagnoza dziecka zawiera informację na temat rozwoju dziecka, funkcjonowania oraz zainteresowań a także sytuacji zdrowotnej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonywano także oceny okresowej rodziny zastępczej celem mobilizowania ich do większej dbałości o powierzone dziecko, a także weryfikowania prawidłowości w sprawowanej opiece. W ramach podejmowanych obowiązków koordynatorzy wypełniali zadania wynikające z art. 77. Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz dodatkowo podejmowali następujące zadania:

- dokonywali oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, która była przeprowadzana co 6 miesięcy, a w przypadku dzieci do 3 roku życia co 3 miesiące,
- stale monitorowali sytuację w rodzinie celem właściwego i szybkiego reagowania na dostrzeżone nieprawidłowości lub zgłaszane trudności,
- sporządzali wnioski i przygotowywali dokumentację do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci,
- zgłaszali do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
- poszukiwali kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- współpracowali na rzecz rodzin zastępczych ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z asystentami rodzinnymi i pracownikami ośrodków pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, ośrodkami adopcyjnymi a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- wspierali pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej w procesie usamodzielnienia.

Wśród problemów występujących w rodzinach zastępczych można wymienić problemy zdrowotne, emocjonalne, edukacyjne w związku z którymi konieczne było kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych, współpracy z psychologami i pedagogami, szkołami. Podejmowana była również praca indywidualna z wychowankiem, celem zmotywowania go do kształcenia i udziału w zajęciach szkolnych.

Zachęcano rodziny zastępcze do podnoszenia swoich kompetencji wychowawczych i korzystania z dostępnego poradnictwa oraz szkoleń oferowanych przez PCPR.

W ramach obligatoryjnych działań podejmowano również kompleksowe wsparcie nowych rodzin zastępczych, tj. pomoc formalna związana z przygotowaniem dokumentacji, współpraca z sądem na rzecz rodziny, udzielanie informacji o prawach i obowiązkach wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, informowanie o możliwości korzystania z porad prawnych bądź psychologicznych.

Poza działania dla rodzin zastępczych wynikającymi z przepisów prawnych PCPR podejmowało i organizowało wiele innych przedsięwzięć, które wspomagały rodziny zastępcze i tak: pozyskano na działania dla rodzin zastępczych zarówno środki finansowe jak i rzeczowe, zorganizowano warsztaty skutecznej komunikacji w okresie ferii zimowych skierowane do pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. W tym samym okresie odbywały się zajęcia plastyczno - ruchowe oraz dzień gier planszowych. W sierpniu odbyło się spotkanie integracyjne w Żabnicy dla rodzin zastępczych na zakończenie wakacji. W grudniu zorganizowano spotkanie mikołajkowe, na którym wszystkie dzieci zostały obdarowane prezentami pozyskanymi od sponsorów.

W roku 2023 poza wyżej wymienionymi działaniami odpowiadając na zgłoszone potrzeby ze strony rodzin zastępczych zorganizowane zostało szkolenie w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych i zwiększenia wiedzy w zakresie zagrożeń wobec dzieci wchodzących w okres dojrzewania. W szkoleniu udział wzięło 15 osób z rodzin zastępczych. Odbyło się, także spotkanie z przewodniczącą Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, Sądu Rejonowego w Żywcu oraz spotkanie ze Starostą i Wicestarostą Powiatu Żywieckiego w zakresie spraw bieżących.

Osobne zadanie stanowił udział pracowników PCPR w działaniach pomocowych, w przypadku problematycznych relacji między rodziną zastępczą, a rodziną biologiczną dziecka. Pracownicy działu ds. pieczy zastępczej w powyższych przypadkach współpracowali z asystentami rodziny, kuratorami oraz pracownikami socjalnymi OPS, udzielali informacji na temat rozwiązań prawnych i procedur sądowych, w ostateczności zaś odwoływali się do mediacji rodzinnych.

Zespół ds. pieczy zastępczej odpowiedzialny był także za nadzór procesu usamodzielniania wychowanków, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom (pracy nad indywidualnym programem usamodzielniania) i pomocy w wypełnianiu dokumentacji oraz wdrażania w przepisy prawne. Zgodnie z zapisami ustawy na organizatorze rodzinnej pieczy zastępczej spoczywa obowiązek dokonywania oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej, a także wywiązywania się rodziców zastępczych z pełnionej roli. Dlatego też pracownicy PCPR brali także udział w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

PCPR w roku 2023 kontynuowało promowanie rodzicielstwa zastępczego i poszukiwanie kandydatów na rodziców zastępczych poprzez stronę internetową, ogłoszenia odczytywane w Kościołach, radio. Pod opieką pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej w roku 2023 znajdowało się, także łącznie 37 pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę (którzy opuścili rodzinną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą). Z każdym usamodzielnianym wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej prowadzona jest praca socjalna, która ma na celu pomoc w znalezieniu mieszkania, pracy oraz pomoc w rozwiązywaniu napotykaných trudności. Każdy wychowanek pomimo usamodzielnienia pozostaje w stałym kontakcie z PCPR do zakończenia procesu usamodzielnienia, maksymalnie do ukończenia 26 roku życia.

1.2.1 Plan pomocy dziecku

Jednym z obligatoryjnych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie jest tworzenie – przy ścisłej współpracy z rodzicami zastępczymi, oraz pracownikami OPS planu pomocy dziecku modyfikowanego w razie potrzeby i dostosowywanego do bieżących potrzeb dziecka. Jego realizacja wymaga podjęcia przez koordynatorów oraz pracowników socjalnych współpracy z zewnętrznymi specjalistami (głównie pedagogami oraz psychologami). Pełna diagnoza sytuacji dziecka i zaplanowanie optymalnych działań celem udzielenia wsparcia oraz zaplanowania przyszłych działań pomocowych wymagała też częstokroć współpracy z asystentami rodzin biologicznych i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, pracownikami oświaty i kuratorami sądowymi oraz społecznymi.

Zgodnie z art. 145 ust. 4 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności sporządzany jest Indywidualny program usamodzielnienia, w którego wykonanie pracownicy Zespołu pieczy zastępczej angażowali się we wzmocniony sposób w przypadkach,

kiedy opiekunowie lub same osoby usamodzielniające się sygnalizowały trudności w przebiegu procesu usamodzielniania.

1.3 Poradnictwo psychologiczne dla rodzin zastępczych w PCPR.

W ramach działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie udzielane jest wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci, poprzez pomoc psychologiczną. W roku 2023 wsparcie to było realizowane poprzez:

- Udzielenie porad rodzinom zastępczym znajdującym się pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu. Spotkania te dotyczyły zarówno jednorazowej porady, jak i bardziej systematycznej pracy z opiekunami zastępczymi lub dziećmi, służącej głównie poprawie ich wzajemnych relacji i komunikacji, odreagowaniu i kształtowaniu umiejętności otwartego wyrażania swoich potrzeb i emocji oraz zrozumieniu pewnych stanów i konsekwencji wynikających z procesu rozwoju dzieci.

- Prowadzenie spotkań indywidualnych z dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych, których celem było m. in. przeprowadzenie diagnozy występujących problemów, udzielenie wsparcia w radzeniu sobie z dotychczasowymi przeżyciami, usprawnianie rozwoju psychoruchowego bądź funkcjonowania emocjonalno-społecznego.

- Udzielenie wsparcia psychologicznego pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

- Przeprowadzenie konsultacji w ramach interwencji kryzysowej dla osób w trudnej sytuacji, w tym regularnych spotkań indywidualnych.

- Uczestnictwo w okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, w tym - w razie potrzeby - konsultacja aktualnych problemów i trudności występujących u dzieci lub pozostałych członków rodziny.

- Uczestnictwo w spotkaniu rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych.

W ramach wsparcia psychologa odbyło się 85 konsultacji. Psycholog założył 24 karty poradnictwa. W ramach pracy z rodzinami zastępczymi w stałym i regularnym kontakcie z psychologiem w 2023 roku były 24 rodziny, w tym 22 dzieci. Ponadto psycholog uczestniczył w posiedzeniach posiedzeniem gdzie omawiano sytuację rodzin zastępczych korzystających z pomocy psychologicznej.

1.4 Współpraca z Placówką opiekuńczo-wychowawczą w Żywcu.

W ramach zadań ustawowych PCPR realizuje postanowienia Sądu Rejonowego w Żywcu dotyczące umieszczenia małoletnich dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Realizacja postanowień polega na zabezpieczeniu miejsca w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla małoletnich (poszukiwanie miejsca odbywa się poprzez rozesłanie e-maili, listów do innych powiatów oraz rozmów telefonicznych w sprawie wolnego miejsca i ewentualnej możliwości umieszczenia małoletnich w pieczy instytucjonalnej). W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego są umieszczane dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Umieszczenie dziecka poniżej 10. roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

PCPR, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej gromadzi i przekazuje dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz zespołowi do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy następujące informacje oraz dokumentację dotyczące dziecka:

- 1) informacje o sytuacji prawnej dziecka, w tym informacje o sytuacji prawnej umożliwiającej przysposobienie,

- 2) szczegółowe informacje o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informacje o rodzeństwie,

- 3) odpis aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica,

- 4) orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej albo wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej,

- 5) dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień,

6) dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,

7) diagnozę psychofizyczną dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno-wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją,

8) plan pracy z rodziną, o którym mowa w art. 15 ust.1 pkt 1, przekazany przez asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny — przekazaną przez gminę informację o sytuacji rodziny.

Ponadto PCPR jest zobowiązane do współpracy z Kuratorami Zawodowymi przy Sądzie Rejonowym w Żywcu w trakcie odebrania dzieci z miejsca zamieszkania do miejsca, gdzie będzie realizowana instytucjonalna piecza zastępcza. Pracownik PCPR również poza organizacją miejsca pobytu dziecka, organizuje również dowóz i koordynację działań mających na celu zabezpieczenie dziecka. Ponadto pracownicy PCPR gromadzą dokumentację dotyczącą ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka lub dzieci w pieczy zastępczej, jak również dokumentację potwierdzającą faktyczny stan materialny i majątkowy rodziców biologicznych celem zabezpieczenia obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletnich.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w Placówce opiekuńczo-wychowawczej w Żywcu przebywało 15 dzieci.

1.5 Współpraca PCPR jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z innymi podmiotami. PCPR współpracował w roku 2023 w zakresie realizacji swoich zadań wynikających z pełnienia roli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z następującymi podmiotami:

- sądami rodzinnymi (w zakresie przygotowywania opinii o całokształcie sytuacji dziecka i okresowej oceny sytuacji dziecka oraz realizacji postanowień o zabezpieczeniu dziecka)
- gminnymi ośrodkami pomocy społecznej (w zakresie oceny sytuacji dziecka i partycypowania gmin w kosztach utrzymania pieczy zastępczej)
- kuratorami sądowymi w zakresie realizacji właściwych postanowień sądu
- ośrodkiem adopcyjnym w sprawach dzieci z uregulowaną sytuacją prawną
- instytucjami oświaty (tzn. ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie przebywający w pieczy zastępczej, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi) względem monitorowania przebiegu edukacji dzieci
- podmiotami leczniczymi, w kontekście uzyskania specjalistycznej pomocy zdrowotnej.

W ramach współpracy z innymi podmiotami oraz realizacji postanowień sądowych w sprawach dotyczących zabezpieczenia małoletnich, pracownicy Zespołu ds. pieczy brali udział we wszystkich interwencjach dotyczących odebrania dzieci i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

1.5.1 Współpraca PCPR z Ośrodkiem Adopcyjnym

Do Ośrodka Adopcyjnego w Bielsku-Białej w 2023 roku zgłoszono **29** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu przysposobienia. W efekcie prowadzonej współpracy z Sądem Rodzinny oraz Ośrodkiem Adopcyjnym 3 dzieci zostało przysposobionych.

1.6 Koszty utrzymania systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żywieckiego.

Tab.3 Świadczenia dla rodzin zastępczych wypłacone ze środków Powiatu Żywieckiego w roku.

Liczba dzieci	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł.)
154	2 101 841,00

Źródło: opracowanie własne

Tab.4 Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej wypłacone ze środków Powiatu Żywieckiego w roku 2023.

Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł.)

37	382 855,00
----	------------

Źródło: opracowanie własne

Tab.5 Świadczenia dla wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii i zakładów poprawczych wypłacone ze środków Powiatu Żywieckiego w roku 2023.

Liczba wychowanków objętych pomocą	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł.)
1	1 837,00

Źródło: opracowanie własne

Tab.6 Wydatki poniesione w roku 2023 na dzieci pochodzące z Powiatu Żywieckiego, umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (na mocy porozumień).

Liczba dzieci	Roczny koszt utrzymania (w zł)
26	927 716,00

Tab.7 Dzieci pochodzące z innych powiatów umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żywieckiego w roku 2023 (dochody Powiatu).

Liczba dzieci	Roczny koszt utrzymania (w zł)
31	469 416,00

Tab.8 Wydatki Gmin z terenu Powiatu Żywieckiego ponoszone na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w roku 2023.

Gmina pochodzenia dziecka	Liczba dzieci	Kwota ponoszonych wydatków (w zł.)
Lipowa	6	32 938,61
Czernichów	6	45 427,52
Żywiec	60	482 866,39
Radziechowy Wieprz	28	265 733,87
Świnna	10	5 607,36
Węgierska Górka	18	168 693,49
Milówka	4	44 077,12
Jeleśnia	24	208 839,19
Ujsoly	14	74 472,94
Rajcza	3	20 141,24
Lękawica	5	79 716,85
Koszarawa	2	18 698,80
Lodygowice	2	18 808,26
Gilowice	3	18 290,18
Ślemień	1	617,31
RAZEM	186	1 484 929,13

Źródło: opracowanie własne

1.7. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej za lata 2021-2023.

Celem głównym programu rozwoju było rozwijanie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez:

- 1)promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- 2)pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- 3)szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych odpowiadające na zgłaszane zapotrzebowanie rodzin zastępczych oraz pomoc specjalistyczna,

4)zapewnienie rodzinom zastępczym diagnozy psychologicznej w celu wydania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,

5)zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,

6)wsparcie dla wychowanków pieczy zastępczej.

Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego odbywało się min. w trakcie Pikniku Integracyjnego, w którym wzięło udział ok. 330, ponadto w okresie 2021-2023 prowadzono cykliczne (co najmniej raz w roku) kampanie społeczne w celu pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych, informacje o idei rodzicielstwa zastępczego i poszukiwaniu rodzin zastępczych były odczytywane w kościołach, a także znajdowały się na tablicach ogłoszeń. Na stronach internetowych PCPR i Starostwa Powiatowego w Żywcu umieszczony był apel dotyczący poszukiwania rodziców zastępczych i przy tej okazji odbywała się promocja idei rodzicielstwa zastępczego. Ukazały się także odwołania oraz cała kampania ogólnopolska poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych „Już jestem”, która w swoim założeniu także promuje ideę rodzicielstwa zastępczego. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego odbywało się także za pośrednictwem Radia Eska, a w lokalnych mediach ukazywały się informacje o promocji rodzicielstwa zastępczego.

W grudniu 2023r. odbyło się Spotkanie Mikołajkowe w którym wzięło udział 69 rodzin zastępczych wraz ze swoimi podopiecznymi.

W latach 2021-2023 chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej zgłosiło 30 rodzin. Pozytywną kwalifikację do odbycia szkolenia na niezawodowe rodziny zastępcze otrzymały 21 rodziny. Szkolenie ukończyły 23 rodziny w liczbie tej są również rodziny, które otrzymały skierowanie w poprzednich latach. Po ukończeniu szkolenia i odbyciu praktyk 23 rodziny otrzymały kwalifikację do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Pozytywną opinię do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej otrzymało 19 rodzin.

PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zorganizował i przeprowadził 3 cykle szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze. Szkolenia te były prowadzone przez 2 trenerów i odbywały się zgodnie z programem szkoleniowym „Rodzina”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu w latach 2021-2022 realizował program pn. Rodzina w Centrum, dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla Osi Priorytetowej IX Włączenie Społeczne, Działanie 9.2 – Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój Usług Społecznych. W ramach tego Projektu zostało zorganizowane szkolenie pn. Szkoła dla rodziców i wychowawców, w którym wzięło udział 10 osób. W PCPR prowadzone były spotkania indywidualne i grupowe ze specjalistami: psycholog, terapeuta, prawnik, logopeda, terapeuta SI, rehabilitant. Finansowano diagnozowanie specjalistyczne w zakresie FAS i PTS i inne wg. indywidualnych potrzeb. W okresie letnim zorganizowano dwa wyjazdy wakacyjne z panelem integracyjno – szkoleniowym. Jedna grupa obejmowała całe rodziny, druga została zorganizowana w formie kolonii dla dzieci z panelem socjoterapeutycznym. Dla dzieci organizowano zajęcia pozalekcyjne, a także korepetycje przedmiotowe. Dla rodzin zastępczych przeprowadzono warsztaty w zakresie kompetencji wychowawczych – 10 spotkań. Zorganizowane zostały także wspólne wyjścia na wycieczki górskie i wyjazdy integracyjne. Ponadto w 2022 r. odbył się cykl zajęć integracyjnych z elementami Treningu Umiejętności Społecznych dla dzieci wychowujących się w pieczy zastępczej. W oddziaływaniach tych wzięło udział 50 rodzin zastępczych co daje ok. 150 osób (rodziców zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej). Ponadto na zakończenie projektu zorganizowany został Piknik integracyjny w którym wzięło udział ok. 330 osób.

W roku 2023 zostało zorganizowane szkolenie w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych i zwiększenia wiedzy w zakresie zagrożeń wobec dzieci wchodzących w okres dojrzewania, w który wzięło udział 15 osób tworzących rodziny zastępcze. Odbyło się, także spotkanie z przewodniczącą Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, Sądu Rejonowego w Żywcu oraz spotkania ze Starostą i Wicestarostą Powiatu Żywieckiego.

We wskazanym okresie w ramach działalności PCPR specjalistycznym wsparciem zostało objętych 102 rodzin zastępczych / wychowanków pieczy zastępczej. Łącznie udzielono 672 porad.

PCPR w Żywcu zapewniał rodzinom zastępczym diagnozę psychologiczną w celu wydania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Skierowano na badania psychologiczne w celu wydania opinii 128 rodzin zastępczych były to zarówno istniejące rodziny

zastępczej jak i kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Psycholog posiadający stosowne uprawnienia i odpowiednie narzędzia przeprowadził i wydał 127 diagnoz i opinii.

W okresie 2021-2023 sporządzono 54 programy usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej. Świadczeniami finansowymi w latach 2021-2023 objętych było 58 wychowanków. Łączna kwota wypłaconych świadczeń za powyższy okres wyniosła 1 019 646,00 zł.

Wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w okresie objętym ewaluacją było objętych 4 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

11 wychowanków pieczy zastępczej zostało objętych wsparciem w ramach programu „Rodzina w Centrum”, dofinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla Osi Priorytetowej IX Włączenie Społeczne, Działanie 9.2 – Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój Usług Społecznych, którzy między innymi wzięli udział w 12 spotkaniach warsztatowych dotyczących procesu usamodzielniania.

Również działania projektowane były skierowane dla pracowników PCPR, którzy pracują bezpośrednio z rodzinami zastępczymi i wychowankami pieczy zastępczej. W ramach tych działań zorganizowano szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe, poziom wiedzy, także pozwoliły nabyć nowe umiejętności przydatne w pracy z rodzinami zastępczymi i ich wychowankami. Łącznie 8 pracowników wzięło udział w 31 różnego rodzaju szkoleniach i kursach oraz warsztatach i spotkaniach.

2.Działania z zakresu interwencji kryzysowej i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających przemocy domowej w Powiecie Żywieckim na lata 2023-2027 za rok 2023r.

2.1. Interwencja kryzysowa.

Powiat Żywiecki realizuje zadania związane z interwencją kryzysową za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i działającego w jego ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Podejmowane działania w ramach działalności PIK ukierunkowane są na zapobieganiu, utracie, bądź też przywróceniu równowagi osobie/rodzinie, która na skutek różnorodnych trudnych sytuacji życiowych, znajduje się w szczególnym rodzaju stresu dezorganizującym całokształt jej funkcjonowania. Efektem działań PIK ma być przywrócenie klientowi równowagi, zdolności do jego samodzielnego działania oraz autonomia. Dyżury w PIK pełnione są dwa razy w tygodniu poniedziałek i czwartek od godziny 7.00 do 15.00 w ramach działalności PCPR, a od 15.00 do 17.00 w ramach działalności PIK. Udogodnieniem, które wynika z popołudniowych dyżurów jest także to, że w tym czasie w PCPR biura już są nieczynne i nie ma klientów co zapewnia poczucie anonimowości i bezpieczeństwa klientom, którzy niejednokrotnie są w dużym stresie. W przypadku wystąpienia zdarzenia wymagającego wyjazdu w teren, pracownicy są informowani o tym za pośrednictwem telefonu alarmowego, którego numer jest do dyspozycji instytucji pomocowych. W sytuacji, gdy pojawi się konieczność interwencji psychologicznej na miejscu zdarzenia, instytucje kontaktują się z dyżurującym pracownikiem, który w porozumieniu z kierownikiem organizuje interwencję wyjazdową, bez względu na godzinę i dzień tygodnia. W 2023r. sporządzono 28 kart klientów zgłaszających się do PIK, oraz dwie karty z interwencji prowadzonej w terenie.

W roku 2023 udzielono pomocy i wsparcia realizując następujące zadania:

- przeprowadzono 30 interwencji w ramach interwencji kryzysowej dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej, spowodowanej stosowaniem przemocy, utratą osoby bliskiej, śmierć samobójczą.

- współpracowano z Gminnymi Komisjami ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, z Zespołami Interdyscyplinarnymi z poszczególnych gmin powiatu żywieckiego, z Sądem, Prokuraturą, Policją z organizacjami pozarządowymi.

- Zapewniono poradnictwo dla osób szukających pomocy i schronienia.

2.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

W roku 2023 został opracowany i przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Żywcu nr LII/524/2023 z dnia 28 sierpnia 2023r. „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej Oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027”. Adresatami programu są m.in. osoby doznające przemocy domowej, w tym dzieci, osoby stosujące przemoc domową oraz instytucje zajmujące się szeroko rozumianą pomocą rodzinie. Realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej zakłada następujące kierunki działań: działania profilaktyczne, działania interwencyjne, działania wspierające, jak również działania korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne.

Przemoc domowa jest zjawiskiem, które dotyka wiele osób i rodzin, co potwierdzają dane ogólnopolskie, jak i te o wymiarze lokalnym. Uwikłane w przemoc są rodziny lub osoby wspólnie zamieszkujące, bez względu na status społeczny, czy ekonomiczny. Grupą szczególnie potrzebującą wsparcia są dzieci, osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze, które są szczególnie zagrożone i dotknięte problemem przemocy ze strony domowników. Istnieje zatem potrzeba podejmowania kompleksowych działań skierowanych do osób doświadczających przemocy, świadków przemocy i osób stosujących przemoc domową. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga zaangażowania wielu służb, instytucji i ciągłego udoskonalania systemu pomocy. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do wspólnej realizacji zadań, daje nam szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy, co niewątpliwie wiąże się ściśle z oczekiwaniami społecznymi mieszkańców naszego powiatu.

Powiat realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, które zostały zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Do zadań własnych Powiatu należy, opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą oraz opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doświadczających przemocy domowej, a także zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia i interwencji kryzysowej. Natomiast do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej, a także opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Powiat Żywiecki realizuje swoje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu. W ramach zadań własnych prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne dla rodzin i osób indywidualnych. Bardzo często osoby zgłaszające się do specjalisty znajdują się w sytuacji długotrwałego doświadczania traumy, niejednokrotnie komunikując wielowarstwowe problemy. Znaczącą grupę osób potrzebujących pomocy stanowią osoby doświadczające przemocy domowej, często wymagając pracy z całą rodziną. Kolejnym zadaniem realizowanym przez PCPR jest interwencja kryzysowa. Podejmowane działania w tym zakresie prowadzone są w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Klientom znajdującym się w kryzysie rodzinnym oferowana jest również pomoc w formie mediacji rodzinnych. Celem mediacji jest umożliwienie spotkania się stron, które wspólnie mogą ustalić sporne kwestie oraz wypracować w tym zakresie porozumienie.

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej, w roku 2023 została zrealizowana 1 edycja **programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową**. Całkowity koszt programu wyniósł: 8 999,93 zł i w całości został pokryty z dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Liczba osób skierowanych na program 10, liczba osób które ukończyły program to 7. Również w ramach zadań z zakresu administracji rządowej w roku 2023 została zorganizowana 1 edycja **Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie**. Całkowity koszt programu wyniósł: 4 590,00 zł i w całości został pokryty z dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Liczba osób skierowanych na program 6, liczba osób które ukończyły program to 5.

Uczestnikami obu Programów są osoby skierowane przez instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej takie jak: Gminne Zespoły Interdyscyplinarne, Zespoły Kuratorów Sądowych i Policję.

3. Wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w roku 2023.

Osoby niepełnosprawne nie stanowią jednorodnej grupy. Mogą być niepełnosprawne pod względem fizycznym, intelektualnym lub psychicznym. Mogą być niepełnosprawne od urodzenia, wczesnego dzieciństwa lub nabyć niepełnosprawność na kolejnych etapach swojego życia. Niepełnosprawność może nieznacznie wpływać na funkcjonowanie w życiu, ale też może mieć poważny wpływ na codzienne życie i wymagać znacznego wsparcia i pomocy. Niestety grupa tych osób jest szczególnie narażona na dyskryminację czy też wykluczenie społeczne. Napotykają mnóstwo barier w postaci utrudnień architektonicznych, komunikacyjnych, informacyjnych, czy też psychologicznych, prawnych, ekonomicznych i społecznych, które dezorganizują im życie. Dlatego też ciągle duże znaczenia ma wsparcie ze strony społeczeństwa.

Jednym z głównych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu jest podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych. W tym celu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki finansowe, aby zlagodzić potrzeby tych osób na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.

W roku 2023 Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczył na realizację zadań, określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, wyliczonych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym, środki w wysokości 5 968 872,00 zł. Realizując cele rehabilitacji społecznej i zawodowej środki PFRON przeznaczane są w Powiecie Żywieckim na realizację następujących zadań bieżących:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych;
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej.

Turnusy rehabilitacyjne

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych jest jedną z podstawowych form rehabilitacji społecznej, która ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Turnus rehabilitacyjny to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności i rozwijania kontaktów społecznych.

Warunkiem otrzymania dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego jest udokumentowanie faktu niepełnosprawności uczestnika i spełnieniu kryterium dochodowego.

Wysokość dofinansowania wynosi odpowiednio:

- 30% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lat uczącej się i nie pracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności;
- 27% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 25% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

O dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w 2023 roku ubiegało się **205 osób niepełnosprawnych**. Przyznano dofinansowania w łącznej wysokości **359 463,00 zł**.

Likwidacja barier:

Bariery architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się są jednym z ograniczeń utrudniających często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z prawa do pełnego życia i zaspokojenia swoich potrzeb na równi z osobami pełnosprawnymi.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

- architektoniczne

W 2023 roku złożono **80 wniosków**, ale w ramach posiadanych środków zawarto 44 umowy na likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, mających trudności w samodzielnym poruszaniu się. W ramach w/w zadania wypłacono dofinansowania w łącznej wysokości **450 000,000zł**.

- w komunikowaniu się

W 2023 roku złożono **57 wniosków** głównie o dofinansowanie zakupu komputerów, ale w ramach posiadanych środków zawarto **40 umów** w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się. Wyplacono kwotę w łącznej wysokości **79 600,00 zł**.

- techniczne

W roku 2023 w ramach likwidacji barier technicznych złożono **47 wniosków**, zawarto **40 umów** dot. w/w zadania, głównie na dofinansowanie łóżek rehabilitacyjnych, schodolazów i podnośników. Wyplacono kwotę w łącznej wysokości **160 000,00 zł**.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

§prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;

§udokumentują zapewnienie odpowiednich potrzeb osób niepełnosprawnych, warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;

§udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nie objętej dofinansowaniem ze środków Funduszu. Maksymalna wysokość dofinansowania ze środków PFRON wynosi do 60% kosztów zadania.

W 2023 roku zawarto 3 umowy w ramach dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, przyznano kwotę w wysokości **28 000,00 zł** i wypłacono kwotę dofinansowania w wysokości **27 539,38 zł**. W ramach przyznanych środków organizacje pozarządowe zorganizowały wyjazdy integracyjne i imprezy sportowe udział w których wzięły 72 osoby niepełnosprawne z terenu powiatu żywieckiego.

Dofinansowanie zaopatrzenia:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podejmuje również działania w kierunku finansowania zaopatrzenia sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

§dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne:

·posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności;

jeżeli średni miesięczny dochód podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym;

- 65% w przypadku osoby samotnej.

Środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne

Wniosek osoby niepełnosprawnej o dofinansowanie ze środków PFRON, poza właściwym drukiem, musi zawierać kopię orzeczenia o niepełnosprawności, dokument potwierdzający cenę środka pomocniczego lub przedmiotu ortopedycznego, kopię zlecenia na zaopatrzenie w środki pomocnicze lub przedmioty ortopedyczne potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez świadczeniodawcę realizującego zlecenie.

W roku 2023 złożono 1154 wniosków, dotyczących głównie pieluchomajtek, cewników, aparatów słuchowych, systemów FM, aparatów do leczenia bezdechów, wózków inwalidzkich, materacy i poduszek przeciwoleżynowych, obuwia ortopedycznego, protez ortopedycznych itp. Na dofinansowania w/w środków przekazano kwotę w łącznej wysokości **937 594,42 zł**.

Sprzęt rehabilitacyjny

Wniosek osoby niepełnosprawnej o dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, poza właściwym drukiem, musi zawierać kopię orzeczenia o niepełnosprawności, dokument potwierdzający cenę sprzętu rehabilitacyjnego oraz zaświadczenie lekarskie określające rodzaj i zakres niepełnosprawności, potwierdzające konieczność zakupu danego sprzętu. Wysokość dofinansowania

zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Podstawę dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny ze środków PFRON stanowi umowa zawarta przez Kierownika PCPR z osobą niepełnosprawną lub jej przedstawicielem ustawowym.

W 2023 roku złożono 27 wniosków. Na zakup tych sprzętów, ze środków PFRON przeznaczono łączną kwotę w wysokości **15 699,20 zł**.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności i posiadające w swoim orzeczeniu o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

W roku 2023 PFRON przekazał na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Powiecie Żywieckim łączną kwotę **3 863 976,00 zł** w tym dla WTZ w Gilowicach kwotę 2 979 096,00zł. oraz dla WTZ przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu kwotę 884 880,00 zł. Powiat Żywiecki przekazał w ramach środków własnych kwotę łączną **w wysokości 429 330,23zł** w tym dla WTZ w Gilowicach kwotę 331 010,33 zł. oraz dla WTZ przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu kwotę 98 319,90 zł. Na podstawie wskazań do terapii zajęciowej zawartych w orzeczeniach o stopniach niepełnosprawności, wydanych przez właściwy organ, do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Powiecie Żywieckim w 2023 roku uczęszczało 131 uczestników w tym do WTZ w Gilowicach 101 uczestników, do WTZ przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu 30 uczestników. Powiat Żywiecki zgodnie z porozumieniem zawartym z Powiatem Suskim dotyczącym pokrywania kosztów rehabilitacji w WTZ w Kukowie w odniesieniu do 2 mieszkańców Powiatu Żywieckiego przeznaczył na dofinansowanie ze środków własnych kwotę 6 554,66 zł.

„Zajęcia klubowe” w Warsztacie Terapii Zajęciowej

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomił w roku 2022 program wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez możliwość prowadzenia przez Warsztat Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W ramach programu WTZ zainteresowany prowadzeniem zajęć klubowych może ubiegać się o ich dofinansowanie. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomaganie uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

Uczestnikami zajęć klubowych mogą być:

- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia,
- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób (o której mowa w art. 10f ust. 2a ustawy o rehabilitacji), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Z programu w roku 2023 skorzystał Warsztat Terapii Zajęciowej działający przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu, który to otrzymał dofinansowanie na realizację zajęć klubowych na podstawie umowy zawartej z Powiatem Żywieckim. Przyznane w ramach programu dofinansowanie dotyczy kosztów, które mogą obejmować aktywne formy wspierania osób niepełnosprawnych w podjęciu lub utrzymaniu zatrudnienia.

Czas trwania zajęć klubowych wynosił 5 godzin miesięcznie.

Liczba osób, która została objęta wsparciem w postaci zajęć klubowych - wyniosła w trakcie roku 2023 łącznie **21 osób**.

Na realizację Programu Powiat przeznaczył środki PFRON w kwocie **133 024,50zł**.

3.2 Rehabilitacja zawodowa

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2023 roku wydatkowano kwotę w wysokości **75 000,00 zł.** tytułem dofinansowania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. Zadanie to od roku 2023 realizowane jest przez Powiatowy Urząd Pracy w Żywcu. W wyniku ogłoszonego naboru oraz złożonych wniosków udzielono 2 dotacje w wysokości 25 000,00zł oraz 50 000,00zł.

3.3 Realizacja programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON.

3.3.1. Aktywny Samorząd.

Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program w 2023 roku obejmował następujące formy wsparcia:

MODUŁ I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych

-obszar A :

- zadanie 1,4- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu
- zadanie 2,3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B

-obszar B:

- zadanie 1,4,3- dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- zadanie 2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego oraz jego elementów i oprogramowania,
- zadanie 5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,

-obszar C :

- zadanie 1- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- zadanie 5- pomoc w zakupie skutera o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,

- **obszar D** - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach realizacji programu przyznano dofinansowania na następujące rodzaje pomocy:

–pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego (26 osób) - kwota wydatkowana – **163 340,40 zł.**

–dofinansowanie szkolenia w zakresie zakupionego sprzętu elektronicznego (2 osoby) – kwota wydatkowana **4 400,00 zł.,**

–zakup części zamiennych i naprawy posiadanych wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym (1 osoba) - **2 200,00 zł.,**

–pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (5 osób) – kwota wydatkowana – **39 687,00 zł.**

–pomoc w zakupie protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (4 osoby) - kwota wydatkowana – **152 797,26 zł.,**

–pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (10 osób) – kwota wydatkowana **185 000,00 zł.**

-pomoc w zakupie skutera o napędzie elektrycznym (4 osoby) – kwota wydatkowana **28 416,25 zł.**

-pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej

(3 osoby) - kwota wydatkowana **4 753,50 zł.**

-pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (29 osób) kwota wydatkowana – **177 038,00zł.**

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Na realizację programu w 2023 roku powiat otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości **803 003,00zł.**

Złożono 116 wniosków z czego pozytywnie rozpatrzonych i zrealizowanych zostało 105 wniosków kwotę **775 722,09 zł.**

Realizacja programu jest kontynuowana w 2024 roku.

3.3.2. Program wyrównywania różnic między regionami III

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu realizuje również „Program wyrównywanie różnic między regionami III”. Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej. Powiat Żywiecki, spełniając określone warunki, w 2023 roku przystąpił do uczestnictwa w programie pozyskując środki w wysokości: **131 760,00 zł.** w tym:

Obszar D – likwidacja barier transportowych – w ramach tego obszaru dofinansowanie do zakupu samochodu przeznaczonego do przewozu osób z niepełnosprawnościami uzyskali następujący beneficjenci:

- Fundacja Pomocy Dzieciom z Żywca – dofinansowanie do zakupu busa przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych – kwota dofinansowania 127 260,00 zł.,

- Gmina Milówka - dofinansowanie przystosowania budynku Urzędu Gminy – zakup i montaż pętli indukcyjnej – kwota dofinansowania 4 500,00 zł.,

4.Zadania i orzecznictwo Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu w roku 2023.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu realizuje zadania z zakresu administracji rządowej i jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, jako instancja I stopnia.

W okresie sprawozdawczym Zespół realizował wszystkie zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w aktach wykonawczych dla niej poprzez:

- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (lekki, umiarkowany, znaczny) dla osób po 16 roku życia,

- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia,

- wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób posiadających orzeczenia ZUS, KRUS,

-wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej,

-wydawanie kart parkingowych,

-prowadzenie Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN),

- udzielanie informacji dotyczących procesu wydawania orzeczeń.

Osoby składające wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności stanowią populację bardzo zróżnicowaną.

Zespół orzekając bierze pod uwagę uszkodzenia poszczególnych narządów i ich funkcji, które można podzielić na następujące kategorie:

- osoby z niepełnosprawnością fizyczną (uszkodzenie narządu ruchu, narządów wewnętrznych);

- osoby z niepełnosprawnością sensoryczną (osoby niewidome i słabo widzące, osoby niesłyszące i słabo słyszające);

- osoby z niepełnosprawnością psychiczną (osoby chore psychicznie oraz osoby upośledzone umysłowo);
- osoby ze złożoną niepełnosprawnością.

W związku z powyższym, zadaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jest dobór odpowiednich specjalistów i członków zespołu indywidualnie dla każdej osoby składającej wniosek.

W skład Powiatowego Zespołu wchodzi: przewodniczący, sekretarz, 2 osoby pełniące funkcję pomocy administracyjnej, 7 lekarzy - przewodniczących składów orzekających, 2 psychologów, 1 pedagog i 4 pracowników socjalnych i 2 osoby pełniące funkcję doradcy zawodowego (członkowie składów orzekających).

Orzeczenie jest dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność. Przysługujące osobie niepełnosprawnej świadczenia oraz ulgi i uprawnienia uzależnione są od orzeczonej niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a w niektórych przypadkach również od kodu schorzenia lub szczegółowego wskazania znajdującego się na orzeczeniu. Otrzymane w Zespole orzeczenie należy złożyć we właściwej instytucji przyznającej świadczenia lub ulgi. W znacznej większości wnioski o wydanie orzeczenia zostały złożone celem uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego i przez opiekuna osoby niepełnosprawnej świadczenia pielęgnacyjnego, zdobycia odpowiedniego zatrudnienia, korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Kolejna grupa wniosków dotyczyła uzyskania karty parkingowej, zaopatrzenia w środki ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z ulgowych przejazdów środkami PKS i PKP oraz uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

W 2023 roku w znacznym stopniu wzrosła ilość złożonych wniosków oraz ilość wydanych orzeczeń. W 2023 roku złożono o 387 wniosków więcej niż w roku 2022, oraz wydano 505 orzeczeń więcej niż w roku 2022r.

Od stycznia do grudnia 2023r. do Powiatowego Zespołu wpłynęło 3379 wniosków o wydanie orzeczenia, w tym:

- 3018 osób powyżej 16 roku życia
- 361 dzieci do 16 roku życia.

Dla osób powyżej 16 roku życia wydano 2724 orzeczenia, w tym:

- 2661 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności
- 35 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności
- 28 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych.

Dla osób do 16 roku życia wydano 336 orzeczeń, w tym:

- 314 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych
- 2 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności
- 20 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku wydano 505 legitymacji dla osób niepełnosprawnych tj. o 142 więcej niż w roku 2022, w tym:

- 74 legitymacje dzieciom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności.
- 431 legitymacji osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Legitymacje są wystawiane na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień. Okres ich ważności jednak nie będzie dłuższy niż 5 lat (w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność) lub 10 lat (w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60. rok życia).

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu wydał w 2023 roku 605 kart parkingowych tj. o 102 karty więcej niż w roku 2022.

Karty parkingowe są wystawiane na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności. Okres ich ważności nie będzie dłuższy jednak niż 5 lat (w przypadku kart dla osób niepełnosprawność) lub 3 lat (w przypadku kart parkingowych wydawanych dla placówek).

W roku 2023 po raz pierwszy miała miejsce sytuacja, w której Powiat zmuszony był dofinansować działalność Zespołu, w innym przypadku działalność Zespołu zakończyłaby się w miesiącu listopadzie. Działalność Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu została sfinansowana w kwocie 703 146,00zł. ze środków przekazanych przez Wojewodę Śląskiego z budżetu państwa, a ze środków Powiatu w kwocie 39 620,71zł. Ponadto z funduszu pomocy zostało sfinansowane wydanie 27 orzeczeń dla obywateli Ukrainy w kwocie 5 346,00 zł.

5. Obsługa Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy w Żywcu obsługuje (wraz z prowadzeniem całej dokumentacji) Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Żywcu, która została powołana Zarządzeniem Starosty Powiatu Żywieckiego Nr 76/2019 z dnia 16 grudnia 2019r.

Rada jest ciałem opiniodawczo–doradczym Starosty Żywieckiego.

Do zakresu działania Rady należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:

- integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu w Żywcu pod kątem skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku posiedzenia Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych

w odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu. W sumie odbyły 4 posiedzenia stacjonarne ponadto drogą elektroniczną i telefoniczną konsultowano z członkami Rady szereg spraw. Na spotkaniach Rady obecny był zawsze Kierownik oraz pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie protokolujący posiedzenia Rady. W dniu 18 grudnia 2023 roku Starosta Powiatu Żywieckiego Zarządzeniem nr 79/2023 powołał nowych członków Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żywieckim w kadencji na lata 2024-2027.

6. Dom Pomocy Społecznej.

Na terenie Powiatu Żywieckiego funkcjonuje 1 Dom Pomocy Społecznej. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązujących standardów i na swoją działalność posiada zezwolenie Wojewody Śląskiego. Dom przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku i do dyspozycji pensjonariuszy posiada 100 miejsc. Celem działalności Domu jest zapewnienie całodobowej opieki osobom, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie są zdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym.

Koszt utrzymania w Domu Pomocy Społecznej w Żywcu ustala corocznie Starosta Żywiecki Zarządzeniem opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej opłatę za pobyt w DPS wnoszą kolejno: mieszkaniowiec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu; małżonek, krewni zstępni przed wstępnymi; gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Ogłoszony i opublikowany koszt utrzymania mieszkańcy za rok 2023 wyniósł 4839,20 zł. Koszty te dotyczą mieszkańców przyjętych po 1 stycznia 2004 r., gdyż za mieszkańców przyjętych przed tą datą koszty pokrywa Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach. W Domu przebywa 7 mieszkańców umieszczonych przed 1 stycznia 2004r. W roku 2023 wydano 23 decyzje umieszczające w Domu Pomocy Społecznej w Żywcu, 12 mieszkańców domu zmarło. Sytuacja finansowa Domu Pomocy Społecznej w 2023 roku była bardzo trudna z uwagi na rosnącą inflację i zwiększające się koszty utrzymania.

7. Środowiskowy Dom Samopomocy

Od roku 2019 działa w Radziechowach Środowiskowy Dom Samopomocy „Pod skrzydłem Anioła”. Przeznaczony jest dla 20 osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi, sprzężonymi oraz ze spektrum autyzmu. Jest to placówka wsparcia dziennego, gdzie jej uczestnicy przy współudziale specjalistów z różnych dziedzin, w ramach poszczególnych pracowni, nabierają wprawy w samodzielnym funkcjonowaniu w życiu codziennym. Od 1-06-2021 uczestnicy tych zajęć ustawowo zostali zwolnieni z obowiązku pokrywania części kosztów za pobyt w tej placówce. Na koniec 2023r. skierowanych było 20 uczestników na te zajęcia, głównie byli to mieszkańcy Gmin z terenu Powiatu Żywieckiego. PCPR sprawuje nadzór

zarówno merytoryczny jak i finansowy nad działalnością Domu. Działalność ŚDS finansowana była w roku 2023 ze środków budżetu Państwa w wysokości **741 665,88 zł.**

Dowóz uczestników ŚDS był współfinansowany przez Gminy z terenu Powiatu Żywieckiego w następującej wysokości:

- Miasto Żywiec – 7 000,00 zł.
- Gmina Łodygowice – 10 000,00 zł.
- Gmina Węgierska Górka- 2 500,00 zł.
- Gmina Ślemień – 3 600,00 zł.

8. Realizacja projektów i programów.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” – EDYCJA 2023 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Działania Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 zostały zaplanowane na okres od 1 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r. Realizację działań rozpoczęto od dnia 2 stycznia 2023r. (ogłoszono nabór do Programu). Pierwsze umowy z asystentami zostały podpisane w dniu 13 stycznia 2023r.

W okresie objętym Sprawozdaniem:

1. 93 osobom przyznano usługi asystenckie, w tym:

- a. 33 osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną,
- b. 38 osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c. 10 osobom posiadającym orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną,
- d. 7 osobom posiadającym orzeczenie o umiarkowanym stopniu,
- e. 5 dzieciom w wieku do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

2.75 osób zgłosiło się na stanowisko asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, w tym:

- a. 67 osób zostało zatrudnionych w ramach Programu (umowa zlecenie),
- b. 8 osób zostało zatrudnionych w ramach Programu (samozatrudnienie).

3.Łącznie wykonanych zostało 46 524 godzin usług asystenckich, w tym:

- a. 20 254,5 godziny usług asystenckich wykonano na rzecz osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną,
- b. 18 576,5 godziny usług asystenckich wykonano na rzecz osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c. 3 405 godzin usług asystenckich wykonano na rzecz osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu z niepełnosprawnością sprzężoną,
- d. 2 488 godzin usług asystenckich wykonano na rzecz osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- e. 1 800 godzin usług asystenckich wykonano na rzecz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

4.Ogółem kwota środków finansowych z Funduszu Solidarnościowego otrzymana na realizację Programu wynosiła 1 979 208,00 zł. W okresie objętym Sprawozdaniem łączna kwota wykorzystana na realizację Programu wyniosła 1 977 782,44 zł, w tym:

- a. Koszt wynagrodzenia asystentów za wykonaną usługę asystencji osobistej – 1 839 897,72 zł,
- b. Koszt zakupu jednorazowych biletów komunikacji publicznej/prywatnej dla asystentów towarzyszących uczestnikowi oraz koszt przejazdów asystentów własnym/udostępnionym przez osobę trzecią/inny środek transportu w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści Programu oraz koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi Programu – 89 699,34 zł
- c. Koszt ubezpieczeń OC i NNW asystentów – 9 377,38 zł
- d. Koszt obsługi Programu – 38 808,00 zł.

9. Realizacja zadań wobec obywateli Ukrainy w zakresie pieczy zastępczej.

PCPR realizuje również zadania wynikające z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Do maja 2023r. w ośrodku w Lalikach przebywało 29 wychowanków ukraińskiej pieczy zastępczej, gdzie PCPR sprawował nadzór nad właściwą opieką i wychowaniem. Były głównie osoby z głęboką niepełnosprawnością, które wymagały pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Zgodnie z decyzją Rządu Ukraińskiego w dniu 15 maja 2023r., wychowankowie wrócili na terytorium Ukrainy. W miesiącu sierpniu 2023r. ponownie na teren Powiatu Żywieckiego została skierowana grupa 12 wychowanków ukraińskiej pieczy zastępczej. Grupa ta została umieszczona w ośrodku w Pewli Ślemeńskiej.

W okresie od lipca do grudnia 2023r. PCPR wypłacało małoletnim obywatelom Ukrainy, którzy przed przyjazdem na teren Polski przebywali w ukraińskiej pieczy zastępczej świadczenie wychowawcze 500+ w łącznej kwocie 50 348,40zł. Całą obsługę finansowo – księgową prowadzi PCPR.

Małoletni, którzy przed przyjazdem do Polski przebywali w ukraińskiej pieczy zastępczej otrzymali, także świadczenie Dobry Start w wysokości 1800,00zł., świadczenie zostało wypłacone dla 6 osób.

PCPR w Żywcu prowadzi również nadzór nad realizacją praw i obowiązków 1 opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletnich, którzy przed przyjazdem na teren Polski przebywali w Ukraińskiej w pieczy zastępczej.

Od miesiąca września 2023r. na mocy postanowienia Sądu w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa małoletni obywatel Ukrainy. Rodzinie zastępczej za okres sprawowania nad dzieckiem opieki zostało wypłacone świadczenie z tytułu ponoszenia kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w łącznej wysokości 5 171,80zł. Z rodziną tą współpracuje koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Opiekunom tymczasowym na bieżąco są przekazywane informacje o możliwości zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki przez opiekuna tymczasowego, gdy pod jego opieką pozostaje więcej niż 15 małoletnich. W PCPR opiekunowie tymczasowi mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej.

10.Sprawozdanie finansowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2023r.

Wykonanie finansowe jednostki na poszczególne zadania wynosił:

1.Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – 2 178 351,20 zł. środki na finansowanie wynagrodzeń zatrudnionych pracowników oraz zakup materiałów i usług.

2.Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności – 748 112,71 zł. - środki przeznaczone na wynagrodzenia pracowników, obsługę składu orzekającego, na wyposażenie zespołu i wydatki bieżące związane z utrzymanie Zespołu.

3.Rodziny zastępcze – 4 203 938,51 zł na finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci w rodzinach zastępczych oraz pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę i wynagrodzenia dla rodzin zawodowych, koordynatorów.

4.Środki na realizację zadań **PFRON** wyniosły odpowiednio:

- Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych **5 968 872,00 zł**

- Aktywny samorząd **775 722,09 zł**

- Program Wyrównywania Różnic Między Regionami – **131 760,00 zł.**

5. Środki na realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – **1 977 782,44 zł**

6. Środki na realizację programu „Przeciwdziałanie przemocy domowej” – 13 589,93 zł.
7. Środki na działalność ŚDS w Radziechowach – 741 665,88 zł. na bieżącą działalność oraz 23 100,00zł. na dowóz uczestników ŚDS.
8. Finansowanie pobytu dziecka w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym – 34 970,48 zł.
9. Finansowanie uczestnictwa dwóch mieszkańców Powiatu Żywieckiego w WTZ Kuków- 6 554,66 zł.
10. Finansowanie zajęć klubowych w WTZ ze środków PFRON- 140 104,05 zł.
11. Finansowanie programów integracji dla cudzoziemców – 10 005,00 zł.
12. Finansowanie pobytu małoletnich obywateli Ukrainy w pieczy zastępczej – 11 355,49 zł.
- Łącznie: 16 965 884,44 zł.

11. Wykaz potrzeb na rok 2024

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest ustawowym obowiązkiem wynikającym z art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej i art. 182 ust. 5.

Podstawą do określenia wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej i wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest ocena prowadzona na bieżąco przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizowanych zadań oraz analiza zasobów Powiatu w sferze socjalnej (kadrowej i instytucjonalnej). Z uwagi na wyniki powyższych analiz potrzeby przedstawiają się następująco:

11.1. w zakresie ustawy o pomocy społecznej:

- potrzeba zapewnienia usług i wsparcia w ramach ośrodka interwencji kryzysowej lub hostelu dla osób wymagających wsparcia w postaci udzielenia schronienia,
- potrzeba zapewnienia miejsc w ośrodku wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- potrzeba tworzenia miejsc noclegowych dla osób stosujących przemoc domową w związku z nowym trybem usunięcia ich z miejsca zamieszkania,
- potrzeba zapewnienia szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- z uwagi na zwiększanie się w strukturze demograficznej mieszkańców Powiatu Żywieckiego udziału osób starszych i tym samym starzenie się społeczeństwa lokalnego, PCPR rekomenduje potrzebę rozszerzania form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych w postaci tworzenia we współpracy z gminami miejsc opieki wytechnieniowej przy wykorzystaniu infrastruktury powiatowych ośrodków wsparcia (dom pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy), realizację specjalistycznego poradnictwa dla opiekunów osób niepełnosprawnych oraz realizację usług asystenta osobistego dla osób niepełnosprawnych w ramach rządowych programów.

11.2. w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej:

- potrzeba dodatkowego wsparcia finansowego na realizację specjalistycznego poradnictwa dla rodzin zastępczych, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych, a także terapii rodzinnej,
- potrzeba dalszego rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- potrzeba tworzenia rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka,
- potrzeba utworzenia mieszkań treningowych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- potrzeba dalszego rozwoju działalności diagnostyczno- konsultacyjnej której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka,
- potrzeba zapewnienia rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka specjalistycznego poradnictwa oraz szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji i umiejętności,
- potrzeba pozyskania środków na organizację wypoczynku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

11.3. w zakresie poradnictwa specjalistycznego:

- potrzeba podjęcia kroków zmierzających do umożliwienia mieszkańcom powiatu dostępu do profesjonalnej pomocy psychiatrycznej, zwłaszcza w obszarze psychiatrii dziecięcej,

- potrzeba zatrudnienia psychoterapeuty pracującego w nurcie systemowym w celu umożliwienia mieszkańcom powiatu korzystania z terapii rodzinnej, czy terapii małżeńskiej, która często zalecana jest przez sąd rodzinny i inne poradnie specjalistyczne. Na terenie Powiatu nie ma na ten moment miejsca, gdzie taka specjalistyczna pomoc byłaby dostępna,

- potrzeba zapewnienia pracownikom zajmującym się pomocą psychologiczno-terapeutyczną odpowiedniego wsparcia w postaci obowiązkowej regularnej superwizji w celu zabezpieczenia profesjonalnej, etycznej, merytorycznej pracy.

- potrzeba stworzenia na terenie powiatu możliwości prowadzenia grup psychoedukacyjnych, grup wsparcia dla osób w żałobie, grup wsparcia dla rodziców, dorosłych oraz przede wszystkim dla dzieci i młodzieży.

11.4. W zakresie Domu Pomocy Społecznej:

-potrzeba kontynuacji remontu pokoi i łazienek pensjonariuszy oraz ich przystosowanie pod kątem osób niepełnosprawnych,

-potrzeba termomodernizacji budynku DPS oraz zastosowanie nowoczesnych rozwiązań (fotowoltaika, pompy ciepła) w celu zmniejszenia kosztów utrzymania budynku.

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	LIX/610/2024
Data dokumentu	2024-03-19
Organ wydający	Rada Powiatu w Żywcu
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2023
Identyfikator dokumentu	715D3F38-D262-4099-8FF3-0935FAE53D42

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-558320302
Numer seryjny	6F0BCC74FD83D8070444B373AA782BCF
Osoba podpisująca	Wiesław Sypta
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	2024-03-25 09:28:39
Zakres podpisu	Cały dokument
Wystawca certyfikatu	VATPL-5170359458 Certum QCA 2017 Asseco Data Systems S.A. PL